

5. Exploateringsplaner

Sammanfattning. Vad har hänt i exploateringsärendet Björnmossevägen, från slutet av 2017 och framåt?

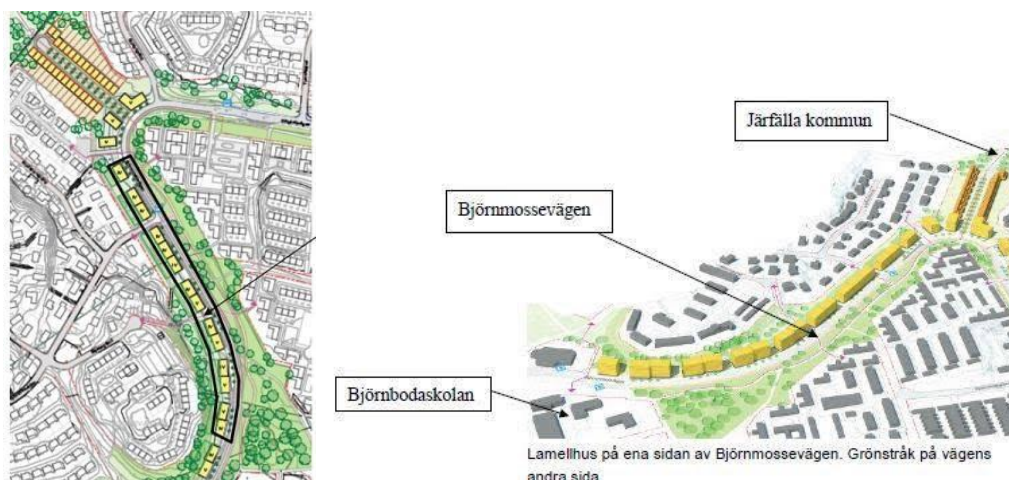

(1) Björnmossevägen ska exploateras med hyreshus!

* Den 25 november 2017

Ett förslag om att bebygga Björnmossevägen från COOP fram till korsningen med Sörgårdsvägen med hyreshus har lagts fram för beslut i exploateringsnämnden fredag den 7 december. Vägen som idag kantas av grönyta ska enligt ärendet bli ett "urbant stråk".

Detta innebär att lamellhus, 4-5 våningar kommer att bebyggas i anslutning till Jordväpplingens samfällighet och att vägen i sin tur flyttas längre bort i riktning mot där högspänningsledningen tidigare gick. Det handlar om cirka 350 lägenheter, merparten hyresrätter vilket innebär drygt 1 000 boende. Det handlar om många boende, drygt 100 personer på en sträcka på ett antal hundra meter vilket jämföras med att hela stadsdelen Kälvesta nu har 4 500 invånare. Dessutom tillkommer enligt norm 200 parkeringsplatser. Om man räknar en bil per hushåll kommer cirka 150 ytterligare fordon att behöva ställas längs den trottoar som byggs. Enligt planen ska flytten av Björnmossevägen ske redan 2019 så att bygget påbörjas år 2020.

Planen är att beslutet omedelbart tas i exploateringsnämnden, och kort därpå beslutar byggnadsnämnden om detaljplaneprocessen varvid markanvisning sker. De boende ska få möjlighet att lämna synpunkter, men det blir först när processen är i gång. Vi tycks inte få möjlighet att tycka till om lämpligheten att bygga här eller om möjliga sätt att nå det bostadsbyggnadsmål i antal bostäder som driver de styrande politikerna inför det stundande valet 2018.

Dessutom pågår en planering av att bygga den nya Björnbodaskolan som enligt förslaget får 1200 elever och därmed blir en av landets största skolor. Idag inrymmer skolan cirka 350 elever. Namnlistor med protester mot förslaget angående Björnmossevägen från boende i området är redan i omlopp. Samfällighetens styrelse kommer att behandla frågan vid ett extrainsatt möte tisdagen den 5 december och fattar då beslut om att gå in med skrivelse till nämnden.

Vi återkommer så fort det finns mer besked.

(2) Skrivelse från Jordväpplingens samfällighetsförening.

* Den 3 december 2017

Styrelsen för Jordväpplingens samfällighet beslutade att avge en skrivelse till Stockholms stads exploateringsnämnd där föreningen förslår bordläggning av ärendet så att boende i området får bättre förutsättningar att sätta sig in i frågan.

Styrelsen framhåller att det under den tid som förflutit sedan förslaget kom till allmän kännedom lämnats allt för kort tid och funnits allt för begränsad information för de boende i området för att de ska ha rimliga förutsättningar att bilda sig en uppfattning om konsekvenserna av förslaget, vilket skapar oro och negativa förtecken. Det frågor som reses avser bl.a.

- förutsättningar att inrymma hela det planerade fastighetsbeståndet i det tilltänkta området på ett lämpligt sätt,
- bedömningar av trafikföringar och fordonsuppställning och dess konsekvenser för miljön,
- huvudvägarnas fortsatta funktion och utformning (Skattegårdsvägen, Björnmossevägen, Sörgårdsvägen).
- frågor kring grunderna för stadsplaneringen i Kälvesta/Vinsta samt ovisshet om det finns en helhetsbild av exploateringsförutsättningarna avseende tillkommande bostadsbebyggelse.

(3) Exploateringskontorets besked.

* Den 8 december 2017.

Exploateringskontoret meddelade den 8 december att de tagit emot skrivelse från **Jordväpplingens** och **Ljunghedens** samfällighetsföreningar. Ljungheden är det intilliggande radhusområdet ovanför oss på Björnflokevägen som vi skickade in skrivelsen tillsammans med. Vidare meddelades att exploateringsnämnden dagen innan beslutat att gå vidare om markanvisning på Björnmossevägen för 220 hyreslägenheter som planeras i området. Enligt redovisade skisser motsvarar det ungefär 20 femvåningshus. Senare kommer det att fattas beslut om de därtill planerade 150 lägenheter i kurvan mellan Björnmossevägen och Sörgårdsvägen som avses bli bostadsrätter samt ett antal radhus på ängen närmast Skälby f.d.. järnvägs-anhalt längs banvallen kommer att beslutas senare.

Den 14 december är det meningen att stadsbyggnadsnämnden godkänner att detaljplanarbetet påbörjas.

(4) Nätverk bildas mot de hårdföra exploateringsplanerna.

* Den 10 december 2017.

"Nätverket för hållbar utveckling av Kälvesta och Vinsta" startar. Före månadsskiftet jan-feb fanns därmed en webbsida www.kalvesta.se (den finns ej längre kvar) med bl.a. info om översiktplanen och där det bl.a. redovisas kritik under fyra punkter:

- Att slopa trafiksepareringen på Björnmossevägen,
- Att klämma in hyreshus i efterhand,
- Framkomlighet i trafiken efter en intensiv exploatering samt
- En myt från stadsbyggnadskontoret om påstådd "otrygghet" i Kälvesta odlas, som skäl för att bygga här.

(5) Vad stadens översiktsplan tar upp angående Kälvesta/Vinsta.

* Den 11 januari 2018.*

”Kälvesta har vissa möjligheter till stadsutveckling, främst genom komplettering i befintlig gatustruktur. En ny lokal knutpunkt med lokal service kan utvecklas i korsningen Bergslagsvägen/Sörgårdsvägen. Möjligheterna att förtäta med bostadsbebyggelse längs Björnmossevägen ska studeras.

Kopplingen till Vällingby liksom till Hässelby Gård är ett prioriterat strategiskt samband som behöver stärkas. Sörgårdsvägen kan på längre sikt kompletteras till en stadsgata kantad med ny blandad bebyggelse. Delar av Bergslagsvägen kan på sikt utvecklas som ett urbant stråk med ny bostadsbebyggelse och Skattegårdsvägen som en stadsgata av lokal karaktär.”

(6) Namninsamling startas som kräver stopp för urbaniseringen av Kälvesta.

* Den 23 januari 2018

Namninsamlingen som skedde via nätet med möjligheter till egna kommentarer gav över 1 300 underskrifter och därtill många kommentarer vilket bidragit till att ge legitimitet åt motståndet mot byggplanerna. Dessa lämnades nästan ett år senare över till stadsbyggnadsborgarrådet Joakim Larsson.

(7) Drönarflygning över Björnmossevägen.

* Den 21 februari 2018.

”Så här höga blir de föreslagna hyreshusen”. En filmsekvens från Björnmossevägen som följer exploateringsområdet söderut och åskådligt visade vilken visar den höjd som de planerade höghusen skulle få.

(8) Skrivelse från Jordväpplingens samfällighet.

* Den 22 februari 2018.

Föreningen kräver att en tillkommande bebyggelse inordnas så att den inte innebär ett slopande av trafiksepareringen och bebyggelse på gångvägen innebärande att fotgängare i området ska tvingas ut på trottoar invid bilstråket. Man påpekar att ”de rådande planerna innebär avverkning av skogspartierna på ömse sidor om Björnmossevägen och ödeläggelse av grönstråket vilket inte är godtagbart.” Föreningen konstaterar också att de planerade hyreshusen med sin höjd och placering kommer att skapa barriärer och avskärmningar i en främmande skala för området och ställer krav på lägre bebyggelse. Vidare framhålls att stora parkeringsytor kommer att krävas utöver den byggnormen med tanke på läget långt ifrån spårbunden trafik.

(9) Paneldebatt i Hässelbygdsskolans aula, Prisma.

– Planeringen av Kälvesta, helhetssyn eller panikplanering?

* Den 24 maj 2018

Anordnad av Jordväpplingens och Ulltistelns samfällighetsföreningar.

Tre frågeområden lyfts:

1. Kälvesta– exploatering för flerfamiljshus på Björnmossevägen och andra huvudgator.
2. Björnbodaskolan– en skola som planeras för 1200 elever och 300 förskolebarn.
3. Vinsta industriområde – visioner, möjligheter och behovet av en helhetssyn för hela Kälvesta – Vinsta vid exploateringar i området.”

Det framkommer av sammankomsten att frågan är partiskiljande, vissa vill snabbt gå vidare med planerna, andra vill ha en varsammare exploatering med färre och mindre hus.

Det här tog de deltagande politikerna med sig från mötet.

- **Felix Antman, Socialdemokraterna**

Tack för mötet, tar med mycket anteckningar till lokala politiker och skolborgarrådet, kanske kan ett möte angående skolan ske innan valet.

- **Bo Arkelsten, Moderaterna**

Vi saknar att vi inte fått detta exploateringsärende på remiss i stadsdelsnämnden, känns märkligt att få del av handlingarna från en boende i området och inte den politiska vägen. Bor själv i området och känner mig väldigt engagerad i detta.

- **Cecilia Obermuller, Miljöpartiet**

Imponerad av hur stort engagemanget är i ett så tidigt skede. Kommer prata med relevanta kollegor. Var aktiva, fortsätt skicka in medborgarförslag.

- **Björn Ljung, Liberalerna**

Tar med mig att ingenting är klart. Varsam förtätning, mindre skola och utveckling av Vinsta industriområde. Kontakta gärna Liberalernas lokala politiker.

- **Amanda Elfström, Vänsterpartiet.**

Känner mig tacksam att få delta i detta och kommer ta med mig frågorna till Vänsterpartiet, inget är ännu klart.

- **Fredrik Lindstål, Centerpartiet**

Har lärt mig mycket ikväll och tycker att ni har lyft viktiga frågor, se till att hamna på remislistorna. Skicka medborgarförslag, gärna era egna, många till antalet.

- **Michaeala Hollis, Kristdemokraterna**

Tack för ett bra underlag ikväll.

- **Malin Ericsson, Feministiskt Initiativ**

Tar med Kälvestabornas engagemang, fortsätt att ge oss input.

- **Martin Westmont, Sverigedemokraterna**

Tar med ert engagemang till mitt parti.

(10) Stockholms stad beslutar om [markanvisning](#) på Björnmossevägen.

* Den 24 maj 2018

Exploateringsnämnden fattar beslut om markanvisning till "BTH Projektutveckling 6 AB" för Bostadsrätter och radhus placerade på och vid Björnmossevägen.

Nya Björnbodaskolan, Sveriges största skolkomplex i Stockholms yttersta stadsdel?

Skoltomten planeras inrymma inte mindre än 1500 elever och en personalstyrka på uppemot 200 personer. Ett jättekomples i volym och höjd! Dessutom ska på den tomten inrymmas en fullskalig idrottshall.

(11) Enkät, hur blir omvandlingen av Kälvesta-Vinsta efter valet den 9 september 2018? * Den 14 juni 2018

Nätverket hade utarbetat en enkät ställd till de ansvariga politikerna inför det kommande valet. De olika politiska partierna i Stockholms stadshus fick besvara följande frågor:

- Fullföljs planerna på 350-400 nya bostäder på Björnmossevägen för omkring 1200 boende med byggstart 2019?
- Ska Björnbodaskolan bli en av Sveriges största grundskolor med hela 1 500 barn och elever i förskola och skola på en enda skoltomt?
- Vem instämmer i att ”stadsdelen Kälvesta har ett behov av att bli mer levande” och en stadsdel med behov av ”mer stadsmässiga kvalitéer”.
- Har det blivit omodernt med trafikseparerade trafikmiljöer?

Resultatet delades ut i en broschyr till alla hushåll i Kälvesta några veckor före valet.

- *Grönt – Utgå från hur Kälvesta är planlagt idag.*
- *Gult – Utred och se över det hela närmare.*
- *Rött – Satsa redan nu på en omfattande exploatering och omvandling.*

(12) Nätverket för ett hållbart Kälvesta-Vinsta begär att planarbetet för Björnmossevägen avbryts. * Den 17 augusti 2018.

Adresserat till det tillträdande stadsbyggnadsborgarrådet Joakim Larsson

”Underlaget för exploateringsbeslutet har utformas utan respekt för de bärande principer som stadsdelen är planlagd utifrån. Det rör sig i stället om en ren skrivbordsprodukt vilket innebär en radikal och okänslig omgestaltning av stadsdelens karaktär, där det på en begränsad yta gäller att få in så många lägenheter som möjligt.

Den hittills genomförda planeringen har heller inte präglats av någon helhetssyn över hur stadsdelarna Kälvesta och Vinsta bäst kan utvecklas. Följden blir att man bortsett från att det i närområdet finns goda förutsättningar att skapa en god, tät bostadsbebyggelse i direkt eller nära anslutning till tunnelbanan. Att börja med att hårt exploatera den del av staden som ligger allra längst ut från all spårbunden trafik och huvudvägnät utan en helhetsbild är oförenigt med principer för god stadsbyggnad.”

”Nätverket hemställer att pågående planläggning pausas, och att en kursändring nu sker i riktning mot helhetssyn, förankring i rådande stadsplanering samt hållbar utveckling och miljötänkande.”

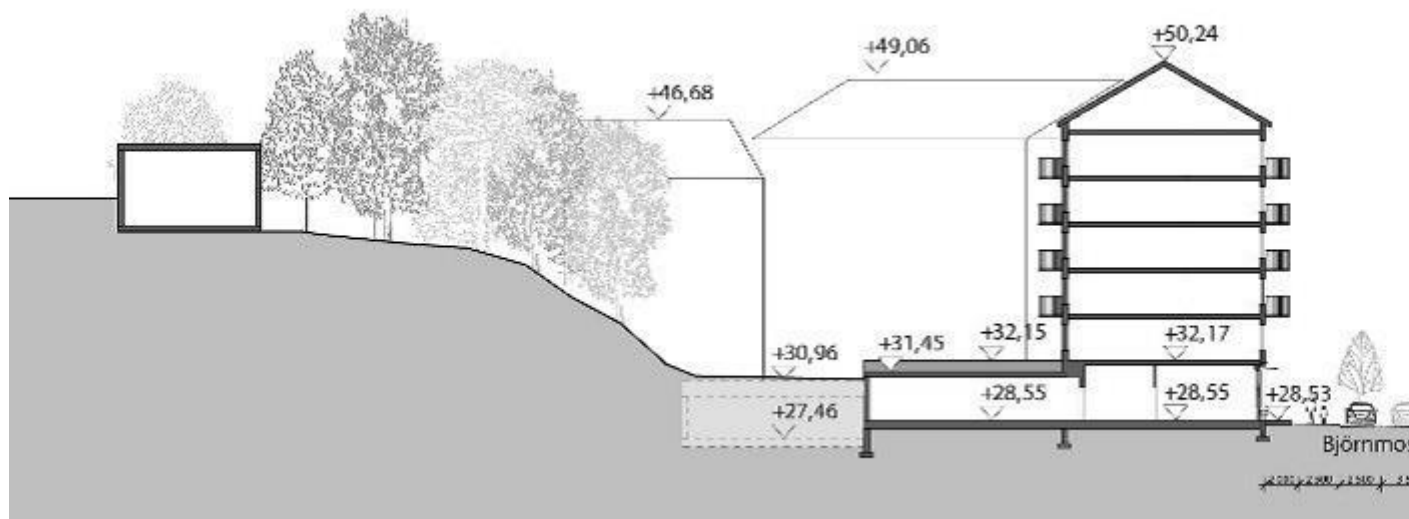
(13) Stadsbyggnadskontoret föreslår 6-7-våningshus runt Getväpplingen

* Den 15 januari 2019

Detaljplanen för omvandlingen av Björnmossevägen till stadsgata har nu offentliggjorts inför ett samråd under en månad framöver. Styrelsen för Jordväpplingen har därför gjort denna sammanfattning av dokumentet:

Det är alltså en massiv bebyggelse det blir frågan om. Mer än vad som tidigare framgått. Sexvåningshus (även en sjunde vindsvåning med gavelfönster syns på bilden), innebär att husen kommer att bli cirka 22 meter höga dvs högre än fastigheterna på Blåarvsgränd. "Flerbostadshusen blir av nödvändighet högre än intilliggande hus", skriver stadsbyggnadskontoret utan att utveckla det närmare.

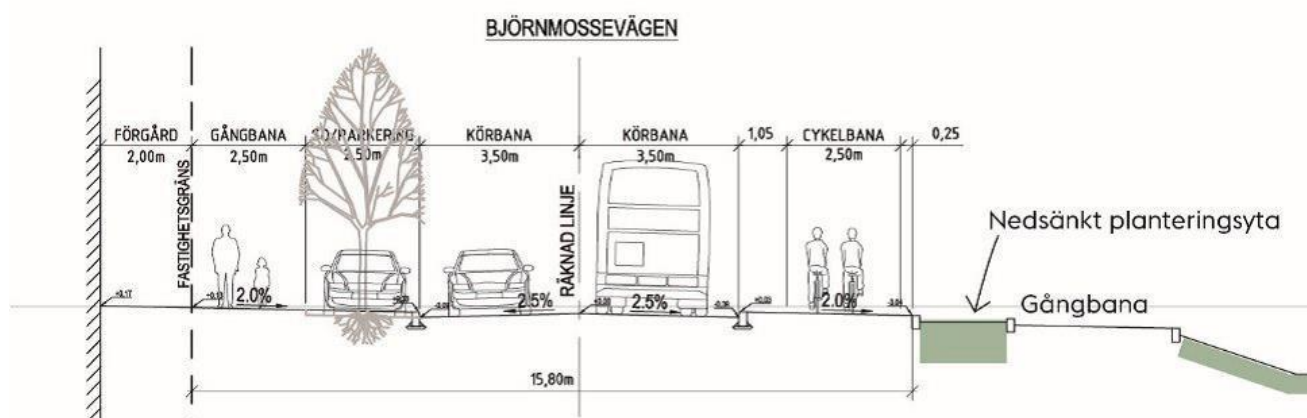
Sexvåningshusen föreslås sträcka sig från Coop och till trappan mellan Björnflokevägens busshållplats vid samfällighetens garage och Blåarvsgränds vändplan där ett femvåningshus svänger in mot trappan (se bild). Längre bort på Björnmossevägen mot kurvan vid f.d.. bussvändplanen föreslås det fyrvåningshus.

På bilden ser det ut som om skogen bakom de nya husen upp mot oss kommer att få vara kvar, men det är missvisande. Av planbeskrivningen framgår att där ska det sprängas in bilgarage med en bostadsgård ovanpå, möjligen med lite buskar och prydnadsträd i ett jordlagerovan på garagetaken. Bostadsgården sträcker sig fram till cirka fem meter från tomtgränsen till fastigheterna på Blåarvsgränd.

Detta innebär förslaget, trots att skogspartiet är klassat som hög naturvärdesklass (det finns graderna högsta, högt, påtagligt och visst). Skogspartiet bedöms ha påtagligt värde för den biologiska mångfalden. *”Områdets betydelse som landskapsobjekt och värdeobjekt för pollinerande insekter och bär- och insektsätande fåglar påverkas eftersom gräsytor och andelen bärandeträd minskar.”*

Ett ”utvecklat parkstråk” ska skapas på andra sidan Björnmossevägen. *”Parkytorna är utvalda för att möjliggöra fortsatt gröna stråk genom området och bevara ekologiska samband”* skriver stadsbyggnadskontoret. Det framgår emellertid vidare att det ”parkstråket” kommer att inskränka sig till att vara mellan 10 och 50 meter brett. Tio meter motsvarar bredden av en normal länsväg.

Trafiksepareringen på Björnmossevägen slopas och i stället blir det en trottoar som är 2,5 meter bred intill körbanan som trafikeras av cirka 5 000 fordon per dygn. *”Den nya gatan kommer att upplevas mer urban med samlade trafikflöden”* skriver kontoret.

Det framgår också att spillvattennätet inte klarar en ökad belastning. Hela avloppsnätet i området kommer att behöva byggas om inför den nya bebyggelsen.

De planerade området bedöms vara som känsligt för översvämningar. Cirka 9 000 kubikmeter vatten behöver kunna hanteras inom området vid ett kraftigt skyfall i ett framtida klimat. Vidare utredning visar dock att detta p.g.a. infiltrationsförhållanden är för lågt räknat, ungefär den dubbla volymen måste kunna hanteras. Det framhålls att där marken höjs (bl.a. vid de nya garagen) behöver konsekvenserna analyseras för att detta inte skapar en oacceptabel översvänningsrisk för befintlig och planerad bebyggelse.

En fråga som styrelsen tagit upp med samfällighetens entreprenör Rörmannen är i vilken grad sprängningar för garage så nära samfällighetens tomter som fem meter riskerar att skada föreningens värmekulvertar mellan huslängorna vilka ligger nerbäddade på 6-8 meters djup. Det bedöms i så fall som mycket svårt att kunna genomföra en reparation.

(14) Samrådsmöte i Hässelbygårdsskolans aula * Den 30 januari 2019

Den 30 januari 2019 anordnar stadbyggnadskontoret ett samrådsmöte i Hässelby gård. Planerna för bostäderna och en Björnbodaskola i jätteformat med idrottshall presenteras av stadsbyggnadskontoret. Kritiken från de mer än 200 åhörarna var bitande.

8 MITT I VÄSTERORT 5 FEBRUARI 2019
www.mitti.se/vasterort

KÄLVESTA

Massiva protester mot 385 bostäder

Ilska, bedrövelse och djup oro präglade mötet om de omfattande byggplanerna i villa- och radhusområdet Kälvesta förra veckan. Flera av deltagarna ställde frågan rakt ut:
– Är det någon som har frågat vad vi som bor här tycker?

● Ett par hundra personer, de flesta Kälvestabor, dök upp när det i onsdags kväll hölls samrådsmöte i Teater Prisma i Hässelby gård. Och motståndet var kompakt mot de två byggprojekt som var föremål för samrådet: den nya Björnbodaskolan med hela 1 200 elever jämfört med dagens 350, samt planerna på ett antal flerbostadshus med upp till sex våningar längs Björnmossevägen.

Talare efter talare ställde sig upp med kritik och frågor. De flesta handlade om planerna på flerbostadshus vid Björnmossevägen, som dessutom ska flyttas ett 20-tal meter i östlig riktning. Somliga menade att det helt skulle ändra Kälvestas karaktär.

Det var många kritiska röster vid samrådsmötet i Teater Prisma förra veckan.

Foto: ANDERS GÖRANSSON

(15) Nätverket uppvaktar stadsbyggnadsborgarrådet Joakim Larsson.

* Den 8 februari 2019

Vid ett möte i Stadshuset överlämnade Nätverket för ett hållbart Kälvesta-Vinsta en lista med de 1 265 namnunderskrifter som inkommit med krav på att bevara Kälvesta som ett område med låg bebyggelse och trafikseparerade gator.

Det framgick av uppvaktningen att stadens planer på att bygga ett antal flerbostadshus på upp till sex våningar, och med cirka 350 lägenheter, på Björnmossevägen som har väckt starka känslor i området.

Joakim Larsson lämnade ett positivt och glädjande besked till Kälvestaborna som innebär att planerna för exploatering av Björnmossevägen kommer att arbetas om för att ta betydligt större hänsyn till den lågt bebyggda omgivningen.

***Mats Söderberg**, ordförande i Jordväpplingens samfällighetsförening, tillsammans med stadsbyggnadsborgarrådet **Joakim Larsson** samt **Lotta Sandström** och **Mats Ekdahl** från nätverket i Kälvesta.*

(16) Opinionsskrift från nätverket om effekterna av en exploatering.

* Den 6 maj 2019.

Nätverket för ett hållbart Kälvesta och Vinsta, som samfällighetsföreningen är nära lierad med och involverad i, har inför nästa steg utarbetat ett underlag till politikerna vilket lämnas över till olika partiföreträdare i Stockholm.

Den har namnet **”Kälvesta, varsam vidareutveckling eller brutal omgestaltning”**. Du kan ta del av detta dokument [här](#)

(17) Vad händer med exploateringen av Björnmossevägen?

En beskrivning av det aktuella läget från Jordväsplingens samfällighet.

* Den 1 juni 2019

Mer än **1 300 berörda** har skrivit på medborgarförslaget med krav på att behålla karaktären av låg bebyggelse med trafikseparerade gator, en prioritering av att exploatera Vinsta industriområde och att kommunen planerar en långsiktig plan för Kälvesta och Vinsta i sin helhet. (Ett återstående antal namnunderskrifter har således lämnats över efter uppvaktningen i februari 2019.)

I samband med samrådsförfarandet lämnades **380 individuellt utformade skrivelser** in till fastighetskontoret. Återkommande krav var kritik mot de föreslagna byggnadernas skala och volym och slopande av trafiksepareringen samt reaktioner mot den hårda framfarten utan tillräcklig hänsyn till natur och ekologi samt kommande problem med uppställda fordon och en dålig trafiksituation.

Stockholm vatten och Avlopp framhåller att flytt av VA – ledningar och tryckstegringsstation samt nytt fördröjningsmagasin, spillvattenpumpstation och tryckspillvattenledning kommer att medföra stora kostnader för staden. Att skyfallssäkra området kommer troligtvis att bli mycket kostsamt, framhåller man. Miljö- och hälsoskydds nämnden påpekar att enligt stadens principer för skyfallshantering bör bebyggelse undvikas i lågpunkter som riskerar att översvämmas, avrinningsstråk på markytan hållas öppna för att erbjuda säkra avrinningsvägar samt befintlig bebyggelse inte utsättas för ökad risk att översvämmas. Enligt stadens översiktsplan bör ytor som bedöms som nödvändiga för att klimatsäkra staden inte planläggas för andra ändamål. Nämnden anser att översvämningsriskerna i planområdet inte är tillräckligt studerade för att kunna säkerställa att intentionerna i stadens översiktsplan och skyfallsprinciper uppfylls samt att marken är lämplig för bostadsbebyggelse. Stadsmuseet påpekar att förslaget innebär en kraftig förändring av miljön. Man anser att bl. a. de boende bör avgöra om detta är av godo eller ej och påpekar möjligheterna till en mer varsam förändring.

Flera av de partier som styr staden har förordat en annan inriktning på projektet, men ännu har inga officiella beslut tagits i den riktningen i början av maj.

* Tillägg den 20 oktober 2019:

Tjänstemännen på stadsbyggnadskontoret har enligt uppgift som framkommit under hösten 2019 nu lagt de ursprungliga exploateringsplanerna på hyllan i avvaktan på nya direktiv från den politiska majoriteten i Stadshuset. Ett nytt förslag innebar viss minskning i antal planerade bostäder togs fram. Fortfarande är det fråga om höghus närmast Coop.

*Tillägg den 10 maj 2022.

Ett av de båda företag som tilldelats markanvisning för Björnmossevägen, BTH Bygg avseende 90 bostäder, fick akuta ekonomiska problem år 2018 och ansökte om rekonstruktion vilken beviljades av Solna tingsrätt i maj 2019. Företaget har nu avvecklat sin nyproduktion av fastigheter. För det företag som övertar en markanvisning tillsammans med Svenska Bostäder förestår en förhandling om att minska byggkvoterna för pga. den minskade totala volym som i nuvarande läge anses kunna komma till stånd. Sannolikt innebär det att projektets ekonomiska bärkraft försvagats. Detta gäller i kombination med en alltmer kärvande bostadsmarknad år 2022.

(18) Samfälligheten uttalar sig för fredande av Björnmossevägen från exploatering av höghus, samt för en betydligt mindre Björnbodaskola än vad som är planerat.

* Den 19 maj 2022.

Stadsbyggnadskontoret har i april 2022 presenterat ett planförslag för Vinsta och Johannelund dvs f.d. industriområdet vilket avser en omfattande exploatering för bostäder, arbetsplatser, kommunikationer samt skolor och förskolor där. Förslaget var är ute för samråd i april-maj 2022.

Jordväpplingens samfällighet avlämnade ett yttrande över detta som innebär att bl.a. Björnmossevägen fredas från exploatering och att Björnbodaskolan byggs mindre än vad som staden planerat. Samfälligheten har uttalat:

1. Att "parkvägnätet", dvs. Skattegårdsvägen, Björnmossevägen och Sörgårdsvägen säkras för framtiden med bibehållna separata gångvägar samt förekommande stråk av grönska, något som ska betonas i det fortsatta planarbetet.
2. Att skolplaneringen för Kälvesta-Vinsta befintligt och nybyggnadsområdet, åk 6-9, sker med inriktning på att samtliga högstadiel elever lokaliseras till "Skolbyn" i nybyggnadsområdet.

Yttrandet bifogas i sin helhet [här](#).

(19) Uppdatering av planerna från Stadsbyggnadskontoret i februari 2024.

* den 8 maj 2024

Enligt det i februari uppdaterade förslaget planeras för granskning under tredje kvartalet 2024 dvs 1 juli-31 sep och beslut i stadsbyggnadsnämnden under fjärde kvartalet dvs från oktober fram till nyår.

Det omarbetade förslaget finns endast redovisat i siffror, inte i form ännu av nya illustrationer. Men det är påfallande i vilken liten utsträckning detta kom att skilja sig ifrån de tidigare planerna. Planerna innebär ännu en kraftig omgestaltning av området i ny skala vilket bl. a Stadsmuseet påpekade och menade att man borde tagit intryck av de boende i området.

I jämförelse med förslaget 2017/18 innebar 2024 års förslag att nittio procent av de planerade bostäderna behölls, dvs 345 av de tidigare 385. Antalet bostadslägenheter uppgick till 300 mot tidigare 357 dvs 84 procent kvarstod. Antalet radhus ökar något. Sammanfattningsvis är förändringarna överraskande små i förhållande till det tidigare.

Det var 1 300 berörda som skrev på medborgarförslaget med krav på att behålla karaktären av låg bebyggelse med trafikseparerade gator, en prioritering av industriområdet samt en långsiktig plan för Kälvesta och Vinsta i sin helhet.

I f d industriområdet Johannelund planeras 3 500 – 4 000 bostäder och cirka 3 000 arbetsplatser, vilket skulle innebära mer än en fördubbling av invånarantalet i de båda sammanflätade stadsdelarna.

Vidare lämnades 385 individuellt utformade skrivelser in till stadsbyggnadskontoret. Återkommande var kritiken mot de föreslagna byggnadernas skala och volym, slopandet av trafiksepareringen samt bristen av hänsyn till natur och ekologi samt problem med uppställda fordon och en dålig trafiksituation. Påpekanden av orealistiska tal vad gällde innehavet av fordon per hushåll förekom.

Flera av de styrande i staden förordade en annan inriktning av projektet, men vad har blivit av detta? Det framstår som om hela samrådsprocessen närmast är ett spel för gallerierna.

Områden där det kommer att behövas förstärkt kompetens personer med fördjupade kunskaper gäller ekologi, miljö, biologisk mångfald, avrinningsområden och skyfallssäkring samt VA-kunskaper kring frågor om avloppsnätets dimensionering, spillvattenledningar, dagvattensystem m.m.

Idag är det exakt sex år sedan inbjudan till hearingen med stadshuspolitiker i Prisma, Hässelby Gård till den 30 maj skickades ut på temat **”Kälvesta och Vinsta, helhetssyn eller panikplanering.”**

Nu gäller det att hålla dem stängna minst sex år till.

(20) Exploateringsförslaget fortsatta hantering under år 2025

* Den 10 januari 2026.

Trots alla omfattande protester, mötena samt uppropet med de 1300 namnunderskrifter ovan och flera hundra kritiska yttranden, godkände stadsbyggnadsnämnden i mars 2020 – som framgår från referatet från 2024 ovan - att stadsbyggnadskontoret fick gå vidare med projekteringen med förändringar som innebar endast marginella omarbetningar.

I korthet innebär dessa att den norra delen av planområdet, vid den skarpa kurvan mot Sörgårdsvägen, där det tidigare planerades flerbostadshus och radhus, i stället kom att planläggas radhus, parkmark och översvämningsytor som vattenfylls vid skyfall eller ihållande regn. Invid vår samfällighet planeras däremot flerbostadshus i samma volym som tidigare innebärande femvåningshus som kommer att stå som en massiv ”ringmur” runt och ovanför fastigheterna på Blåarvsgränd.

En presentation av det omarbetade förslaget aviserades till första kvartalet 2025. Den **3 mars 2025** meddelades dock att arbetet med ny detaljplan för Björnmossevägen är vilande och ny tidplan under framtagande. Stadsbyggnadskontoret meddelade att orsakerna till att planeringen satts på paus var att *”projektet innebär stora investeringar för staden och därför ses projektekonomi över för att säkerställa att det finns en genomförbarhet”*.

Det kan uppfattas som om projektet nu blev bordlagt. Men... bordlagda planer tenderar att dyka upp igen förr eller senare. För att helt och hållet få dessa förutsättningar ur världen en gång för alla fordras en ändring i översiktsplanen så att området kan utpekas för andra ändamål än för närvarande.

Den svidande kritiken mot förslaget syns i vissa avseenden inte haft så stor slagkraft. Det gäller frågor om den helt främmande skalan i bebyggelsen, en försämrad trafiksituation bl. a. gatuparkeringar och slopande av den konsekventa trafiksepareringen mellan bilar och gångstråk (en bärande idé när stadsdelen planlades för bebyggelse), en konsekvent avverkning av kvarvarande parkstråk samt att inte planeringen inte tar någon hänsyn alls till områdets naturvärden eller på bristen på parkmark i området. Inte heller togs på alvar att planeringen i delar byggde på ren absurd mytbildning, som att äldre som inte orkar bo kvar i sina radhus här gärna skulle vilja bo kvar i lägenheter i området, samt att en exploatering med höga hus och mer trafik skulle skapa större trygghet här utifrån att då ju finns det ”fler ögon som ser”.

Mer betydelsefullt i att ett genomförande bromsades upp tycktes problemen med vattenavrinning i området vara utifrån hårdgörande av stora ytor genom exploateringen samt att kostnaderna för exploateringen blir för hög, särskilt om volymen bostäder på grund av översvämningsproblematiken fick lov att bantas ytterligare.

En möjlig omfattande exploatering av Bromma flygplats som "Bromma Parkstad" med mycket hög exploateringsgrad – om det nu är särskilt önskvärt - skulle ge ett mycket stort tillskott bostäder i Västerort.

Nettoinflyttningen till Stockholmsregionen har de senaste åren visat en svagare tendens än tidigare, den asylrelaterade invandringen är idag lägre än för tio år sedan samtidigt som födelsetalen fortsätter att vara låga. Ett dämpat behov av nya bostäder men framför allt svårigheter att få ekonomi i projektet verkar bidragit till att planerna på bostadsbebyggelse ännu inte satts i verket här.

Detaljplanen skulle ha gått ut på granskning i december 2024, men avbröts på grund av de ekonomiska svårigheterna. Samrådet ovan ledde ju trots allt att den totala bygggrätten minskades utifrån stadsbyggnadsnämndens synpunkter. Det var, som påpekats redan innan, svårt att få ihop kalkylen. Förändringarna efter samrådet gjorde det än svårare.

(21) Planerna på exploatering avskrivs slutligen.

* Den 1 mars 2026

Efter att projektet satts på paus i januari 2025, undersökte exploaterings- och stadsbyggnadskontoren våren och sommaren 2025 ifall det skulle vara möjligt med en byggnation med Björnmossevägen kvar i sitt nuvarande läge. Flytten av vägen och de ledningsomläggningar som skulle krävas har utgjort en stor del av stadens investerings-utgifter vilka efterhand visade sig vara underskattade.

Det framkom då att bygggrätten för flerbostadshuset på västra sidan var beroende av att vägen flyttas, eftersom påverkan på skogspartiet och den befintliga bebyggelsen annars ansågs bli för stor. Platsen visade sig - som påpekats av boende - ha betydande utmaningar kopplade till klimatanpassning, främst skyfall och påverkan på rekreativa värden i grönstråket öster om Björnmossevägen samt naturvärden i skogspartiet väster om vägen. Även ur ett *rekreativt perspektiv* framhålls nu detta grönstråks värde. Att det utgör en del av ett större nät av sammanhängande gröna rekreationsytor som möjliggör gång och cykling i en varierad parkmiljö. *"Stråket är ett karaktäristiskt inslag i bostadsområden från andra hälften av 1900-talet och utgör en viktig kvalitet för de boende i närområdet"*; skriver nu Exploateringskontoret.

Områdets betydelse för biologisk mångfald visade sig större än de olika ingående naturvärdesobjekten vilka tidigare kartlagts. Alltså, helheten anses viktigare än alla kartlagda träd och stubbar! Genom grönstråket går också ett större skyfallsstråk. *Sammanfattningsvis* bedömdes nu att bebyggelse i grönstråket, ur ett skyfalls-, rekreations- och ekologiskt perspektiv inte är lämpligt och inte heller ligger i linje med stadens mål för klimatanpassning, biologisk mångfald eller tillgången till rekreation.

Den 19 februari 2026, efter nio år, beslutade en enhällig exploateringsnämnd att avbryta planerna på en exploatering av Björnmossevägen och dess omgivande grönstråk.